

Ședința ordinară a Grupului de monitorizare pentru implementarea SNA pe anii 2011-2015

La 20 iunie 2014, ora 14:00, în incinta Centrului Național Anticorupție (CNA) s-a desfășurat ședința ordinară de lucru a Grupului de monitorizare a implementării Strategiei naționale anticorupție. Ședința a fost organizată de către Centrul Național Anticorupție cu asistența Fondului Național al Unite pentru Democrație prin intermediul Fundației Est – Europene și este un instrument de bază și parte componentă a procesului de monitorizare a implementării Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011-2015.

Grupului de monitorizare, constituit din reprezentanți ai autorităților publice, ai societății civile și ai sectorului privat, i-a fost prezentat de către secretarul GM, dl Vitalie Verebceanu, Planul de Acțiuni pe anii 2014-2015 pentru implementarea SNA aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 76 din 16.05.2014.

Astfel, Planul de acțiuni pe anii 2014-2015, include 93 de măsuri, distinse separat fiind 21 acțiuni cu caracter permanent, monitorizarea implementării cărora se realizează trimestrial și 73 acțiuni cu termen concret de realizare. Acțiunile au fost sistematizate conform componentelor Strategiei: Componenta de cercetare, Componenta legislativă, Componenta instituțională și Componenta educațională și de comunicare publică. Pentru fiecare acțiune au fost desemnați responsabili de realizare, sursa de finanțare, indicatorii de progres și rezultatul scontat.

Costurile aferente realizării Planului de acțiuni pentru anii 2014-2015, în proporție de 82% urmează a fi acoperite din contul bugetului autorităților publice, iar alte 18% din acțiuni se vor realiza cu sprijinul oferit prin intermediul proiectelor de asistență.

Suplimentar, au fost prezentate și cheltuielile de implementare a Strategiei Naționale Anticorupție (SNA) 2011-2015 din asistența externă, prin prisma planurilor de acțiuni.

În contextul realizării unor măsuri din Planul de acțiuni 2014-2015, s-a menționat că CNA a inițiat procesul de evaluare a riscurilor în cadrul sistemului de ocrotire a sănătății, capitolul „plăți informale”; sistemului penitenciar; Poliției de Frontieră și în cadrul Armatei Naționale.

Urmare a demarării activităților de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul sistemului de ocrotire a sănătății, petrecute în cadrul a trei instituții medico-sanitare publice: AMT Centru, Spitalul Clinic municipal nr.1 și Institutul Mamei și Copilului, membrii grupului de lucru din cadrul instituțiilor vizate, în comun cu experții CNA, au examinat cadrul legal din domeniu, în special prevederile privind normele deontologice ale lucrătorilor medicali, drept urmare, fiind constatate un șir de lacune.

Printre acestea este și faptul că, Ministerul Sănătății actualmente dispune de un Cod deontologic al lucrătorului medical și farmaceutic, însă, ultimul nu este aprobat printr-un act normativ și publicat în Monitorul Oficial. Din aceste considerente, prevederile codului dat se aplică neuniform, iar unele prevederi sunt lacunare, majoritatea normelor având sens echivoc, lipsesc sancțiunile etc.

Totodată, în conformitate cu Planul de Acțiuni pe anii 2014-2015 pentru implementarea SNA, Ministerul Sănătății este responsabil de revizuirea Codului deontologic al lucrătorului medical și farmaceutic, cu termen limită de realizare trimestrul II a.c., însă, instituția dată, și anume, Direcția juridică opune rezistență în realizarea acestei acțiuni.

Reieșind din prioritățile strategice și conform Agendei de lucru a ședinței, reprezentantul Ministerului Educației a prezentat unele informații privind măsurile întreprinse în vederea executării Strategiei Naționale Anticorupție, prin prisma noului Plan de acțiuni pe anii 2014-2015.

Astfel, în vederea realizării acțiunii nr. 64 „Elaborarea, aprobarea și punerea în aplicare a mecanismelor eficiente de prevenire a corupției în cadrul sesiunii de examene în învățământul preuniversitar”, pe parcursul întregului an școlar 2013-2014, Ministerul Educației a desfășurat acțiuni de informare a publicului și de pregătire a elevilor

pentru examenul de bacalaureat. Au fost publicate modele de teste. Candidații la bacalaureat au beneficiat de meditații televizate și radiofonice. Examenul de bacalaureat pentru anul școlar 2013 – 2014, a fost organizat în conformitate cu Metodologia de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat, aprobat de Ministrul Educației prin Ordinul nr.64 din 07 februarie 2014.

Totodată, prin Ordinul Ministerului Educației nr. 294 din 18.04.2014, au fost interzise colectările de bani în instituțiile de învățământ secundar general, mediu de specialitate și superior, de la candidații la absolvirea gimnaziului și a liceului, în scopul organizării examenelor.

Cu referire la măsura nr. 65 din plan „Elaborarea, aprobarea și punerea în aplicare a mecanismelor eficiente de prevenire a corupției în cadrul olimpiadelor școlare”, Ministerul Educației a întreprins următoarele măsuri: prin ordinul ministrului educației nr.71 din 11 februarie 2014 au fost aprobate Instrucțiuni de desfășurare a olimpiadelor, ediția 2014, complementar Regulamentului privind organizarea și desfășurarea olimpiadelor școlare la disciplinele de studiu, aprobat prin ordinul ministrului educației nr.66 din 31.01.2012; a fost interzisă antrenarea profesorilor/părinților ai căror elevi/copii participă la olimpiadă în procesul de elaborare și evaluare a probelor de concurs la clasa respectivă; profesorii au semnat o declarație privind asigurarea securității materialelor de concurs; pentru clasele a IX-a și a XII-a s-a aplicat la olimpiadele la nivel național monitorizarea video etc.

Ceea ce ține de măsura nr. 82 „Monitorizarea procesului de organizare și desfășurare a examenelor”, MEd a efectuat controale sistematice în instituțiile de învățământ de stat și cele private; centrele de bacalaureat și centrele republicane de evaluare au fost echipate cu detectoare de metale și camere video; testele de examen fiind scanate înainte și după verificare, toate datele urmând a fi plasate în Cloud etc.

Alte activități importante preconizate a fi realizate în a.c. de către de MEd sunt: inițierea activității Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional; elaborarea sistemului de e-admitere, care va permite ca depunerea actelor pentru înmatriculare la toate universitățile să fie făcută în format electronic; totodată, a fost aprobat Planul de evaluare și reinginerie a serviciului public administrativ ”Serviciul de autentificare, legalizare și recunoaștere a actelor de studii”.

Urmare celor relatate, membrii Grupului au accentuat necesitatea continuării și încurajării acțiunilor anticorupție din sistemul educațional, prin prisma acelorași obiective majore.

În contextul tematicii abordate, dl Vitalie Verebceanu, secretarul Grupului de Monitorizare și dl Nicolae Cojocaru, reprezentantul ASUSM, au informat membrii Grupului de monitorizare privitor la lansarea „Campania Eu - pentru educație prin integritate!”, promovată de Autogovernarea Studenților Universității de Stat din Moldova (ASUSM), Universitatea de Stat din Moldova (USM) și Centrul Național Anticorupție, cu susținerea financiară a Agenției Slovace pentru Cooperarea internațională pentru dezvoltare.

Astfel, la 16 mai 2014, a fost încheiat un Acord de colaborare între Universitatea de Stat din Moldova, Centrul Național Anticorupție și Autogovernarea Studenților Universității, în scopul prevenirii și combaterii plagiatului, protecționismului și corupției, prin planificare, implementare și garantare a unor măsuri anticorupție concrete.

Concomitent, urmare inițiativei date, Centrul Național Anticorupție a petrecut cursuri de instruire și informare pentru toate facultățile Universității de Stat din Moldova, pentru Universitatea de Studii Europene din Moldova și facultatea de istorie a Universității pedagogice „Ion Creangă”, în cadrul cărora grupurile țintă au fost familiarizate și cu unele aspecte ce vizează fenomenul corupției, au fost informați despre scopul campaniei, inclusiv fiind distribuite insigne „Nu dau /Nu iau mit”.

În conformitate cu Agenda de lucru, dna Mariana Kalughin, expert asociat TI-Moldova, a prezentat în cadrul ședinței Grupului de monitorizare, rezultatele monitorizării politicilor anticorupție în autoritățile publice centrale, și anume: Declararea veniturilor și proprietății. Astfel, au fost formulate un șir de concluzii și recomandări.

Grupul de Monitorizare, generalizând aceste concluzii și recomandări, a solicitat ca în următoarea ședință a GM, CNI să se expună vizavi de acestea.

Alte două politici prezentate membrilor GM, de către dna Iana Spinei, reprezentant TI-Moldova, au fost: Tratatul conflictelor de interese și promovarea normelor etice; Promovarea transparenței și responsabilității în utilizarea mijloacelor publice.

În ceea ce privește asigurarea transparenței în procesul de achiziții publice, experta TI-Moldova a consemnat mai multe probleme. Una dintre acestea este că, doar o parte din banii publici trec prin procedura de achiziții publice pentru care trebuie să se asigure transparența. Majoritatea achizițiilor bunurilor, serviciilor și lucrărilor se fac prin procedurile de achiziții de mică valoare și dintr-o singură sursă. Drept exemplu în acest sens a fost adus Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, care a indicat că nu a efectuat achiziții publice în anul 2013.

Cu referire la această constatare, privind fragmentarea achizițiilor în contracte de mică valoare de către unele autorități publice, membrii GM au solicitat ca experta, care a monitorizat politica dată, să se prezinte în următoarea ședință a GM cu unele detalii la acest capitol, inclusiv să fie invitat reprezentantul Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și reprezentantul Agenției Achiziții Publice, pentru a putea să se expună asupra situației date.

Grupul de monitorizare a reiterat poziția privind ridicarea responsabilităților tuturor autorităților și instituțiilor publice în implementarea SNA și evitarea atitudinii formale și neglijente în realizarea măsurilor din Planul de acțiuni 2014-2015.

Secretariatul Grupului de monitorizare.